2024/621

2024.3.7.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/621 AJÁNLÁSA

(2023. december 18.)

Bulgária intézkedéseinek az Unió klímasemlegességi célkitűzésével és az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangjáról

(Csak a bolgár nyelvű szöveg hiteles)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

Tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2021. június 30-i (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 7. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

(1) Az (EU) 2021/1119 rendelet (az európai klímarendelet) értelmében a Bizottságnak értékelnie kell a nemzeti intézkedéseknek a klímasemlegességi célkitűzéssel és az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangját. A Bizottság értékelte Bulgária intézkedéseinek az említett célkitűzésekkel való összhangját ([2]). Az alábbi ajánlások az értékelés eredményein alapulnak. Bulgáriának kellően figyelembe kell vennie, és az európai klímarendelettel összhangban nyomon kell követnie ezeket az ajánlásokat.

(2) Jóllehet az Unió nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátása (amelybe a földhasználatból, a földhasználat-változtatásból és az erdőgazdálkodásból származó kibocsátás beleértendő, a nemzetközi közlekedés azonban nem) összességében folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, ami nagyjából összhangban van a 2030-ra kitűzött – 55 %-os uniós éghajlat-politikai célérték és a 2050-re kitűzött uniós klímasemlegességi célkitűzés lineáris pályamodelljével, a kibocsátáscsökkentés ütemét fel kell gyorsítani, és mindenképpen tagállami fellépésre van szükség. A tagállamok által elért előrehaladást számos ágazati kihívás és gyengeség kíséri, amelyeket további késedelem nélkül orvosolni kell. A megbízható hosszú távú stratégiák jelentik az uniós klímasemlegességi célkitűzés felé történő elmozduláshoz szükséges gazdasági átalakulás megvalósításának sarokkövét.

(3) Az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) 14. cikke szerinti aktualizált nemzeti energia- és klímatervek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a tagállamok megtegyék azokat a lépéseket, amelyek révén a klímasemlegességi célkitűzés közösen elérhető, illetve amelyek révén biztosítják az alkalmazkodás terén az európai klímarendelettel összhangban történő folyamatos előrehaladást. Bulgária azonban nem nyújtotta be a legutóbb bejelentett integrált nemzeti energia- és klímatervének aktualizált tervezetét.

(4) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó stratégiák és tervek hatékonyságának biztosítása érdekében elengedhetetlen annak megfelelő meghatározása, hogy az éghajlatváltozással járó mely potenciális veszélyek lehetnek hatással egy adott területre vagy ágazatra. Az éghajlatváltozáshoz való hatékony alkalmazkodáshoz egyértelmű megbízatással rendelkező irányítási és koordinációs struktúrára van szükség, amely magas szintű politikai támogatást élvez. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó szakpolitikáknak azokra a területekre vagy ágazatokra kell összpontosítaniuk, amelyek különösen sérülékenyek, amelyek tevékenysége kulcsfontosságú

([1]) HL L 243., 2021.7.9., 1. o.

([2]) Az uniós éghajlat-politikai fellépésről szóló 2023. évi eredményjelentés, COM(2023) 653 final, valamint bizottsági szolgálati munkadokumentum: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén az egyes tagállamokban az európai klímarendeletnek megfelelően elért eredmények értékelése, SWD(2023) 932.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

más ágazatok rezilienciája szempontjából, illetve amelyek kiemelt jelentőséggel bírnak a nemzetgazdaság vagy a népegészségügy szempontjából. Elsőbbséget kell biztosítani az olyan hatásokra és kockázatokra reagáló válaszintézkedéseknek, amelyek a társadalmi-gazdasági fejlődést vagy más nem éghajlati tényezőkkel való kölcsönhatásokat figyelembe véve várhatóan befolyást gyakorolnak a kritikus infrastruktúrákra vagy a hosszú élettartamú rendszerekre, illetve amelyek várhatóan visszafordíthatatlanul érintenek bizonyos rendszereket. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás finanszírozására különböző uniós finanszírozási eszközök mozgósíthatók. Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos megfontolásokat előtérbe kell helyezni, amikor a tagállamok a releváns uniós alapok keretében kidolgozzák nemzeti terveiket. A kiadások egyike sem veszélyeztetheti az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást: vagyis nem növelheti a kedvezményezettek vagy mások sebezhetőségét.

(5) A legkiszolgáltatottabb közösségek azok, amelyek esetében fokozott a valószínűsége annak, hogy az éghajlatváltozás hatással lesz rájuk. A különböző régiók és társadalmi-gazdasági csoportok éghajlati hatásoknak való egyenlőtlen kitettsége és az azokkal szembeni kiszolgáltatottsága fokozza az egyenlőtlenségeket. Az igazságos rezilienciának csökkentenie kell az éghajlati kockázat egyenlőtlen terheit, és biztosítania kell a méltányosságot. Az éghajlatváltozáshoz való rendszerszintű alkalmazkodóképesség kulcsfontosságú a potenciális károk megelőzése vagy enyhítése, illetve a lehetőségek kihasználása és a következmények kezelése szempontjából. Az alkalmazkodóképesség terén előrelépésre van szükség a kormányzat minden szintjén, csakúgy mint a köz- és a magánszektorban. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beavatkozások közül számos helyi és regionális szintről indul. A helyi önkormányzatok kulcsszerepet játszanak a nyilvánosság bevonásában és a helyi fellépések előmozdításában. Még akkor is, ha valamely éghajlattal kapcsolatos veszély csak egyetlen tagállam területét érinti, határokon átnyúló következmények sorozatát idézheti elő, ami szükségessé teszi az igazságos reziliencia kiépítését. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó szubnacionális szakpolitikák előkészítése és végrehajtása rendkívül fontos,

AJÁNLJA, HOGY BULGÁRIA HOZZA MEG AZ ALÁBBI INTÉZKEDÉSEKET:

A nemzeti intézkedések összhangja a klímasemlegességi célkitűzéssel

(1) Az (EU) 2018/1999 rendelet 14. cikkében előírtak szerint nyújtsa be a legutóbb bejelentett integrált nemzeti energia- és klímatervének aktualizált tervezetét a klímasemlegességi célkitűzéssel való összhang értékelése céljából.

(2) Aktualizálja a hosszú távú nemzeti stratégiát és fokozza annak ambíciószintjét, illetve javítsa minőségét; ennek érdekében egyértelműsítse Bulgária hosszú távú klímasemlegességi célkitűzését, és az egyes ágazatokat illetően támassza alá hiteles szakpolitikákkal és intézkedésekkel Bulgária kibocsátáscsökkentési célértékeit és az üvegházhatásúgáz-elnyelés fokozott célértékeit.

A nemzeti intézkedéseknek az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangja

(3) Értékelje a hőhullámokkal, áradásokkal és aszályokkal kapcsolatos releváns sebezhetőségeket és kockázatokat. Erősítse meg és lássa el egyértelmű megbízatással azt az irányítási és koordinációs struktúrát, amely valamennyi ágazatban, népességcsoportban és közigazgatási szinten képes támogatni a hatékony tervezést, a megoldások bevezetését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó beruházásokat. Biztosítsa, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás prioritásai, stratégiái, szakpolitikái, tervei és erőfeszítései a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismeretek, valamint az elérhető éghajlat-előrejelzési és korai előrejelző eszközök alapján arányosak legyenek az éghajlatváltozással szembeni, előre jelzett jövőbeli sebezhetőségekkel és kockázatokkal. Az uniós finanszírozási programokból, például a közös agrárpolitikából, a kohéziós politikai finanszírozásból és más releváns uniós alapokból származó támogatások felhasználása során helyezze előtérbe az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos megfontolásokat. Az uniós forrásokból származó ráfordításai növeljék az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát, ám ne növeljék a sebezhetőségeket (azaz ne okozzanak jelentős kárt az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban).

(4) Vonja be az éghajlatváltozás hatásaival szemben különösen kiszolgáltatottak érdekképviseleti csoportjait az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó szakpolitika kialakításába és végrehajtásába. Dokumentálja az ilyen konzultációk folyamatát és eredményét. A tervezési eszközök összehangolása és a rendszerszintű átalakulást célzó összehangolt beavatkozások elősegítése érdekében javítsa a különböző (nemzeti/regionális/helyi) kormányzati szintek közötti koordinációt. Hívja fel a figyelmet a meglévő sebezhetőségekre és kockázatokra, csakúgy mint a meglévő lehetőségekre. Vonjon le tanulságokat a nyomon követés és az értékelés eredményeiből, erősítse meg az irányítási struktúrákat, könnyítse meg a helyi szintű fellépéseket, valamint mozdítsa elő a változó körülményekhez való rugalmas alkalmazkodást. Vonja be a szociális partnereket és a magánszektor érdekelt feleit a szakpolitikák kialakításába és végrehajtásába, valamint a beruházásokba. Fokozza a határokon átnyúló együttműködést a szomszédos országokkal a nagyobb kiterjedésű területeken (például vízgyűjtő területeken). Hozzon létre mechanizmusokat a szubnacionális politikák előkészítésének, rendszeres felülvizsgálatának és aktualizálásának biztosítására.

Kelt Brüsszelben, 2023. december 18-án.

a Bizottság részéről
Wopke HOEKSTRA
a Bizottság tagja